

Kokoomuksen valtuustoryhmän näkemyksiä TEKin strategian päivittämiseen (9.2.2009)

TEKin strategiatyöryhmälle

Viite: TEKin STRATEGIAN TYÖSTÄMINEN VUOSIKSI 2009-2011 / H. Kauppi 8.1.2009

1. Yleistä

Kokoomuksen valtuustoryhmän näkemyksen mukaan valtuuston hyväksymä hallitusohjelma vuosille 2008 - 2011 on tärkein syöte TEKin strategian päivitystyöhön.

Strategian pitää kuitenkin myös korreloida toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten kanssa, sillä nousu- tai laskusuhdanteet vaikuttavat paljon jäsenten palvelutarpeisiin ja sitä kautta järjestön toiminnan painotustarpeisiin. Tilanteet voivat muuttua paljonkin puolessa vuodessa.

Strategiatyöryhmälle jätetäänkin pohdittavaksi, olisiko koko strategian kannalta nyt syytä katsoa ovatko muutokset toimintaympäristössä sellaisia, että otettaisiin puoli vuotta lisää aikaa päivitykseen, jolloin valtuuston kevätkokousta voitaisiin käyttää toimintaympäristön muutosten vaikutusten hahmottamiseen?

Toisaalta voidaan katsoa, että strategian tulee olla suhdanteista riippumaton pitkän aikavälin tulevaisuuden suunnitelma ja että vuosittaisen toimintasuunnitelmien avulla sen puitteissa voidaan reagoida toimintaympäristön yllättäviinkin muutoksiin. Myös esimerkiksi kärkihankkeita suuntaamalla voitaisiin jo nyt nopeasti aloittaa vastaaminen ajankohtaisiin muutoksiin.

Näemme ongelmallisena, että strategian päivityksen sijaan näyttäisi olevan meneillään koko strategiaformaatin muuttaminen. Esimerkiksi kaikkien alastrategioiden ympäröimistä tällä aikataululla yhteen strategiaan on kyseenalaista. Hallitusohjelma laadittiin voimassa olevan strategiaformaatin rakenteen mukaiseksi, jotta strategian päivitys olisi mahdollisimman helppoa sen pohjalta.

Järjestön toiminnan laaja-alaisuuden huomioon ottaen, voisi olla tarpeen päivittää ensin päästrategia ja vasta sen jälkeen katsoa mitä alastrategioita on tarpeen päivittää ja millä aikataululla. Esimerkiksi palvelustrategian toteuttaminen on vasta aluillaan ja työmarkkinakentän muutosten johdosta esimerkiksi työmarkkinastrategian päivittäminen voisi vaatia laajemmankin työn toimintaympäristöanalyysiä.

Pidämme tärkeänä myös sitä, että järjestön strategiaa ei päivitetä ns. puhtaalta pöydältä, vaan nykyisin voimassa olevien strategioiden ja hallitusohjelman pohjalta. Päivitetty strategia ei myöskään voi olla ristiriidassa hallitusohjelman kanssa.

Ennen kuin vastaamme yksityiskohtaisesti 8.1. esitettyihin kysymyksiin, nostamme esiin seuraavat ns. isot kysymykset, joiden toivomme otettavan huomioon päivitystyössä.

- Toimintaympäristön muutosten pitää vaikuttaa strategiaan, etenkin globaaliin työnjakoon liittyvät näkökohdat ja siihen liittyen työpaikkojen syntyminen
- On mahdollista, että suurin osa ns. uusista työpaikoista syntyy Suomen ulkopuolelle. Pohdittava mitkä ovat vientiteollisuuden näkymät ja mitä tämä tarkoittaa TEKin jäsenille ja TEKin toiminnassa.
- Suhdannevaihtelut näyttävät tulevan entistä nopeammiksi, joten on pohdittava näiden aiheuttamia pysyviä muutoksia ja muutostarpeita rakenteissa. Työaika- ja koulutuspankit voisivat olla hyvä puskuri. Lisäksi on panostettava yrittäjäjäsenten palveluihin ja yrittäjyyden edellytysten parantamiseen uusien työpaikkojen luomiseksi.

- Suurten ikäluokkien jääminen eläkkeelle voi aiheuttaa suuria muutosvaikutuksia.

Toivomme, että saamme mahdollisimman pikaisesti mahdollisuuden kommentoida ensimmäistä varsinaista tekstimuotoista strategiaversiota. Koska sellaista versiota ei ole vielä käytettävissä, vastauksemme koostuu tässä vaiheessa em. yleisistä huomioista, vastauksista 8.1. kysymyksiin sekä ryhmämme jo aiemmin hallitusohjelmatyön yhteydessä esittämiin painotuksiin ja priorisointeihin.

Toivomme, että esittämämme näkökohdat auttavat työryhmää laatimaan hyvän ykkösversion kommentoitavaksemme.

2. Vastaukset 8.1. esitettyihin kysymyksiin (vastaukset ovat kursivoituna)

1. Mitkä ovat keskeiset haasteet, joihin TEKin tulee järjestönä vastata pysyäkseen jatkossakin jäsenkunnan kannalta merkityksellisenä toimijana?

- *Hallitusohjelman sivuilla 2-3 oleva kohta: "Hallituskauden haasteena on onnistua" sekä pitkälti näiden kanssa yhteneväiset Kokoomuksen 15.6.2008 antaman hallitusohjelmalausunnon kohdat 1) tehokkuutta ja näkyvyyttä jäsenten edunvalvontaan, 2) järjestön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kohottaminen jäsenille tärkeissä asioissa, 3) jäsenpalvelujen edelleen kehittäminen, 4) jäsenten osallistaminen ja jäsenpohjan vahvistaminen sekä 5) sisäisenä kehittämiskohteena hyvä hallinto. Kaikki nämä myös peilattuna globalisaation ja ikärakenteen muutoksien haasteisiin kuten edellä kohdassa 1 on mainittu sekä pitkälti näihin liittyen myös kärkihanketeemat kansalliseen innovaatiostrategiaan, jäsenten työllisyyteen ja elinikäiseen oppimiseen liittyen (hallitusohjelman sivu 7).*

2. Mitkä ovat ne strategiset valinnat (keskeiset linjaukset), joilla tunnistettuihin haasteisiin vastataan? Työryhmä on alustavasti listannut seuraavat:

- *Yleistä: Strategiset valinnat on lueteltu hallitusohjelmassa (sivut 2-8). Globalisaation vaikutuksia ja mahdollisuuksia tulee kuitenkin korostaa enemmän.*

2a. Jäsenpohja: nykyinen vai laajentaminen johonkin suuntaan

- *Valinnat ja tavoitteet jäsenpohjan laajentamiseksi on lueteltu tiivistetysti hallitusohjelman sivulla 6 (jatkuvasti kehittyvä TEK) ja 8 (TEKin toiminnallinen visio 2017 ja järjestöllinen visio 2017).*

2b. Keskeiset kumppanuudet

- *Keskeiset kumppanuudet löytyvät TEKin lähijärjestöistä (UIL, SEFE, muut YTN-järjestöt). Tästä löytyy useita mainintoja hallitusohjelmassa. Näiden keskeisten kumppanien kanssa tulisi lisätä yhteistyötä työmarkkinaedunvalvonnan lisäksi myös yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa samoin kuin palveluiden tuottamisessa jäsenille.*

2c. Palvelurakenne

- *Palvelurakenteessa keskeistä on hallitusohjelman mukaisesti kehittää edelleen ammattijärjestökentän parhaita jäsenlähtöisiä palveluita TEKinkaarimallin mukaan jatkamalla palvelustrategian toteuttamista (kts. esim. hallitusohjelman sivut 5-6).*

2d. Kansainvälistymiseen liittyvät valinnat, kuten kielet ja ulkomaalaiset jäsenet

- *Kansainvälistyminen tulee nähdä laajempaan asiaan kuin kielikysymyksenä. Hallitusohjelman sivuilla 5-6 on mainittu mm. englanninkielisen palvelun lisäämisen tarve samoin kuin globaalin TEK-verkoston rakentaminen. Globaalistuvassa työnjaossa maapallo on nähtävä TEKkiläisen toimintaympäristönä, joten valinnat on tehtävä tätä taustaa vasten.*

2e. Työmarkkinoiden muutoksen aiheuttamat valinnat

- *TEKin tehtävänä on ajaa jäsentensä asioita muuttuvilla ja entistä globaaleimmilla työmarkkinoilla hallitusohjelma antaa tähän eväitä. Tulevaisuuden edunvalvonta tarkoittaa ennakointia ja proaktiivisuutta työmarkkinaedunvalvonnassa samoin kuin monimuotoistuvien työsuhteiden huomioonottamista. Neuvotteluvoiman kasvattaminen hyvän työelämän vahvistamiseksi on keskeistä.*

3. Mitkä ovat TEKin keskeiset tulosalueet suunnittelukauden loppuun mennessä ja mitkä ovat niihin liittyvät tavoitetilat.

- *Päätulosalueet ovat 1) tulevaisuuden edunvalvonta, 2) parasta palvelua ja 3) jatkuvasti kehittyvä TEK. Tavoitetilat voi johtaa strategiamatriisiin, tavoitemielikuvan, hallitusohjelman ja ydinprosessikartan avulla. Jäsenten tyytyväisyys on varmasti keskeisin "tulosalue".*

4. Mitkä ovat ne mittarit, joilla tavoitetilaa saavuttamista arvioidaan?

- *Mittareita on vaikea kommentoida tässä vaiheessa. Jäsenedustavuus on varmasti yksi mittari.*

Kysymyksiä tulee tarkastella kahdella aikahorisontilla: toisaalta strategian suunnittelujaksolla vuoteen 2011 saakka, ja toisaalta hallitusohjelman mukaisesti tulee hahmotella tavoitetilaa noin 10 vuoden päässä.

- *Hallitusohjelman visiot 2017 (toiminnallinen ja järjestöllinen) ovat edelleen relevantteja tavoitetilajoja. Substanssipuolella voisi lisätä painoa globalisaation haasteisiin ja työllisyyteen.*

3. Kokoomuksen priorisoinnit

Toimitamme alla strategiatyöryhmän hyödynnettäväksi Kokoomuksen 15.6.2008 ilmoittamat hallitusohjelmapriorisoinnit (TOP5). Toivomme niistä olevan hyötyä strategian päivitystyössä.

1. Tehokkuutta ja näkyvyyttä jäsenten edunvalvontaan

- Ne päättävät, joita asia koskee -periaatteen vahvistaminen järjestön työmarkkinapäätöksenteossa
- Viestinnän terävöittäminen työpaikkaedunvalvonnassa: YTN:n ja muiden TEKin yhteistyöjärjestöjen toiminnan pitää näkyä jäsenelle selkeästi myös TEKin toimintana
- Paikallisen toiminnan tukeminen eri tavoin (mm. yritysyhdistykset, luottamusmiehet, jäsenillat)
- Kumppanuusstrategian laatiminen, mm.: yhteistyön vahvistaminen muiden järjestöjen kanssa ylempien toimihenkilöiden edunvalvonnassa ja ylempien toimihenkilöiden yhtenäisyyden vahvistaminen työmarkkinakentässä
- Globalisaation ja EU:n haasteet

2. Järjestön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kohottaminen jäsenille tärkeissä asioissa

- Globalisaation ja EU:n haasteet
- Teknologian merkityksen osoittaminen hyvinvointimme perustana ja jokapäiväisen elämämme helpottajana

- Tulevaisuusvaikuttaminen, kärkihanke-aihiot: Tekniikan maanpuolustuskurssit -> konseptin jalostaminen ja toteuttaminen; Ilmastonmuutos, esimerkiksi Ilmastonmuutokseen vastaamisen seurantajärjestelmä + barometri; Sivutoimisen yrittäjyyden edellytysten parantaminen
- Jäsenten ammatillisen osaamisen / lisäarvon kehittäminen
- Elinikäinen oppiminen / työelämäoppiminen
- Yliopistoreformi
- Alueellisen innovatiivisuuden edistäminen
- Vanhemmuuden kustannusten jakaminen

3. Jäsenpalvelujen edelleen kehittäminen – palvelut lähelle jäsenen arkea

- Jäsenten muuttuvien ja monimuotoistuvien palvelutarpeiden tunnistaminen
- TEKin palveluportfolioon hallinnan systematisointi palvelustrategian ja TEKinkaarimallin pohjalta
- Vertaisverkostojen mahdollistamien palvelujen kehittäminen
- Seniorijäsenten palvelujen ja toimintamuotojen kehittäminen (esim. mentorointi)
- Palveluntuotantoprosessien edelleen kehittäminen

4. Jäsenten osallistaminen ja jäsenpohjan vahvistaminen

- Yritysyhdistykset, alueseudat, kerhot jne. ovat tärkeä osallistumisen kanava jäsenille
- Valiokuntien ja yleensäkin luottamuselinorganisaatioiden innostunut toiminta on kynnys tulevaisuuteen -> valiokuntien toiminnan ja aseman vahvistaminen. Hallitusohjelmassa sovitaan kaikkien vakiintuneiden valiokuntien asettamisesta
- TEKin "puuttuvan" jäsenpotentiaalin aktivointi, erityisesti SMFL-kentän jäsenhankintaan panostaminen
- Yritysyhdistysten jäsenmaksujen kerääminen TEKin jäsenmaksun (ei "laskun") yhteydessä

5. Sisäinen kehittämiskohde: hyvä hallinto

- Eri toimijoiden roolien selkeyttäminen päätöksenteossa (vallan ja vastuun periaatteet)
- Hallinto-ohjesäännön muutokset valtuuston vahvistettavaksi

Valtuuston toiminnan jämäköittäminen, mm. valtuustoryhmien roolin ja näkemysten korostaminen ja viestiminen jäsenille